

СОКОЛОВ Віктор
кандидат історичних наук
головний бібліотекар
Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого

СТВОРЕННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ ЕНЦИКЛОПЕДІЙ З БІБЛІОТЕЧНОЇ СПРАВИ ЯК ВАЖЛИВИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ БІБЛІОТЕЧНОЇ ПОЛІТИКИ РЕГІОНІВ

У дослідженні схарактеризовано загальні питання регіональної енциклопедистики; проаналізовано проблеми створення регіональних довідково-енциклопедичних видань з бібліотечної справи у взаємозв'язку з розвитком регіональної бібліотечної політики; висвітлено сучасний стан розвитку та підготовки бібліотечних енциклопедій в Україні.

Ключові слова: *регіональна енциклопедія, бібліотечна енциклопедія, регіональна енциклопедистика, бібліотечна політика, «Бібліотечна енциклопедія Харківщини».*

На сучасному етапі в Україні активно розвиваються процеси децентралізації влади, що значно посилює права та повноваження регіональних адміністративних органів. Зазначені процеси відбуваються поряд з розвитком і підвищенням значення діяльності органів місцевого самоврядування. Наведені соціально-політичні чинники спонукають на місцях активізацію роботи установ у сферах освіти, науки, культури, зокрема, формують нову сферу бібліотечних інтересів, дій і відповідальності. Бібліотеки отримують більшу самостійність у визначенні шляхів і пріоритетів свого розвитку, функцій і змісту діяльності порівняно з попередніми десятиліттями. Проте фінансово вони стали ще більш залежними від місцевої влади. Тож від їхньої активності, налагодження взаємозв'язків із владними структурами залежить формування культурної політики, цільових програм на регіональному рівні та, власне, їхній подальший розвиток.

На сьогодні в Україні сформувався й успішно розвивається окремий вид науково-дослідної, культурно-просвітницької та видавничої діяльності – підготовка регіональних енциклопедій, передусім історико-краєзнавчого спрямування (нині їх видано понад 70). Цей вид діяльності розвивається і в галузі бібліотечної справи. Особливо важливою подією в розвитку української бібліотечної справи є створення в електронному форматі загальнодержавної «Української бібліотечної енциклопедії» (УБЕ), яку від 2010 р. готує сектор енциклопедичних досліджень науково-дослідного відділу На-

ціональної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого спільно з працівниками інших відділів книгозбірні та провідними фахівцями з багатьох наукових, публічних, спеціалізованих бібліотек і вишів Києва, Харкова, Львова, Вінниці, Кропивницького й інших міст України. З кожним роком підготовка УБЕ набуває дедалі ширшого резонансу в професійних колах бібліотечних фахівців. Робота над створенням цієї енциклопедії зумовлює введення в історичний і науковий обіг інформації про багатьох замовчуваних чи з ідеологічних причин «забутих» видатних вітчизняних бібліотекознавців, книгознавців та діячів бібліотечної справи, розвиток нових напрямків дослідження її історії, аналіз та уточнення новітніх термінів бібліотекознавства та бібліотечної практики. На сьогодні в УБЕ вже опубліковано близько 500 статей.

Підготовку УБЕ певним чином висвітлюють на щорічній міжнародній науково-практичній конференції «Короленківські читання» у Харкові, де жваво обговорюють стан та перспективи розвитку проекту «Української бібліотечної енциклопедії». Робота над матеріалами статей для зазначеної енциклопедії спонукала у 2014 р. бібліотечних фахівців Харкова до створення 2016 року власної регіональної «Бібліотечної енциклопедії Харківщини» у форматі онлайн-енциклопедії [6]. Енциклопедія має редакційну колегію, координаційні центри за окремими напрямами роботи, оскільки багато бібліотек Харківщини давно мають свої напрацювання, особливо стосовно персоналій та вивчення розвитку книгозбірень.

Історія бібліотечної справи у регіоні є одним з провідних напрямків дослідницької роботи бібліотек. У свою чергу, персоналії будь-якої регіональної енциклопедії займають великий відсоток від усієї сукупності матеріалів, до того ж, саме вони надають особливого «звучання» енциклопедії, оскільки реєстр гасел статей-персоналій формують прізвиська діячів української науки та культури, особливо тих, чиї імена внаслідок певних політичних причин не отримали достатнього висвітлення у національних енциклопедичних виданнях [13: 33]. Отже, «Бібліотечна енциклопедія Харківщини» – регіональна електронна енциклопедія, єдиний інтеграційний професійний ресурс, призначення якого – акумулювання відомостей (наукова та довідкова інформація) про бібліотечно-бібліографічну, книгознавчу та документознавчу сферу регіону, висвітлення здобутків бібліотечної справи, а також суміжних галузей у регіональному аспекті [12: 2]. Цей енциклопедичний проект сприятиме розширенню професійних зв'язків, всебічній інтеграції інтелектуального потенціалу бібліотечного співтовариства, підвищенню активності науково-дослідної, науково-методичної, культурно-просвітницької роботи бібліотек регіону. Зокрема, у 2016 р. у межах проекту «Бібліотечна енциклопедія Харківщини» було проведено дослідження «Бібліотечні подкасти Харківщини» (подкаст (від англ. podcast) – спосіб поширення аудіо- та відео-документів через мережу Інтернет); директор Кегичівської ЦБС Т. Гула на запит Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка (ХДНБ) провела збір інформації до ресурсу «Бібліотечна енциклопедія Харківщини»; з метою покращення ефективності збирання та аналізу матеріалів із розвитку бібліотечної справи краю до проекту приєдналася бібліотека Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди.

У 2017 р. бібліотечна енциклопедистика лишається провідним напрямом дослідницької діяльності ХДНБ, яка також бере активну участь у загальнодержавному до-

слідженні УБЕ (здебільшого написання енциклопедичних статей). Редколегією «Бібліотечної енциклопедії Харківщини» підготовлено й запропоновано в електронній формі в Інтернеті вже понад два десятки статей, незважаючи на те, що підготовка даної енциклопедії перебуває ще на початковому етапі роботи. Ці статті відображають особливості та подробиці розвитку бібліотечної справи регіону, які ніби доповнюють оглядові та довідкові статті в УБЕ. У 2017 році буде продовжено удосконалення науково-організаційної та організаційно-методичної роботи над підготовкою зазначеної енциклопедії (доопрацювання словника, створення та доповнення енциклопедичних статей, вдосконалення наукового редагування статей, організація впровадження систематичного консультування та навчання авторських колективів ХДНБ та бібліотек-партнерів).

За логікою подальшого розвитку бібліотечної справи та енциклопедистики, слідом за Харковом, бажане створення регіональних енциклопедичних видань із бібліотечної справи спершу у визнаних бібліотечних центрах країни – у Києві, Львові, Одесі, а потім в інших обласних центрах. Можливо, створенню великих регіональних бібліотечних енциклопедій, таких, наприклад, як «Бібліотечна енциклопедія Київщини», «Бібліотечна енциклопедія Галичини», «Бібліотечна енциклопедія Одещини», «Бібліотечна енциклопедія Полтавщини», «Бібліотечна енциклопедія Волині» тощо, будуть передувати енциклопедичні видання, присвячені розвитку бібліотечної справи певної місцевості, міста або будуть обмежені лише складом видатних діячів бібліотечної справи регіону.

Звісно, підготовка регіональної галузевої енциклопедії потребує не тільки високого наукового рівня та залучення широкого кола провідних вчених, а й високої фахової кваліфікації редакційного колективу, який здебільшого лише під час створення енциклопедичного видання змушений швидко отримувати досвід відповідної діяльності. Найбільш важливим у підготовчій роботі є створення робочих груп з організації підготовки регіональної бібліотечної енциклопедії, а також визначення провідної бібліотеки краю, що буде виконувати роль науково-методичного центру з координації бібліотекознавчих енциклопедичних досліджень.

Спочатку редакція енциклопедичного видання залежно від обсягу й теми випрацьовує концепцію енциклопедії, словник (реєстр назв статей), визначає принципи подання матеріалу, критерії його відбору, принципи відбору понятійних і персональних статей, ілюстрованого матеріалу, їхні розміри, готує приблизні схеми для однотипних статей, обґрунтовує методичні засади підготовки енциклопедичної статті та її інформаційного наповнення, бібліографічного оформлення тощо. Надалі найбільш загальними етапами підготовки енциклопедії є:

- визначення складу редколегії й організація редагування статей її членами;
- підбір авторів, організація процесу спілкування з ними, а також написання статей;
- упорядкування первинного й вторинного наукового та літературного редагування, а також організація читання статей літературними редакторами і коректорами;
- організація порядку перевірки й зіставлення фактів, правильності етимологіч-

них і топонімічних відомостей, внесення правок, а також узгодження відредагованих статей з авторами;

- отримання наукових рецензій на найбільш складні теоретичні статті;
- організація колективного обговорення тексту;
- підготовка допоміжного апарату видання та здійснення художнього оформлення інформаційного матеріалу [6; 7].

Кожен етап вимагає деталізації, чіткості, визначення відповідальних осіб і термінів виконання розроблених норм-завдань для всіх учасників підготовки енциклопедичних статей. Редактор енциклопедії повинен добре знатися на певній науковій тематиці, вміти працювати з автором, виявляти неослабну пильність впродовж усієї роботи над виданням. Робота редактора над енциклопедичною статтею неможлива без попереднього планування редакцією організації підготовки видання, визначення читацької аудиторії, структури видання, розробки тематичного плану (розподілу загального обсягу статей за їхніми типами та дисциплінами), складання словника – повного переліку термінів, які увійдуть до видання, певного оформлення бібліографічного апарату, ілюстративного матеріалу. Крім того, редакція розробляє методичні рекомендації з підготовки статей та пам'ятку з вимогами та рекомендаціями для авторів.

Статті в енциклопедіях поділяють на кілька типів: статті-огляди, статті-довідки, статті-тлумачення (що містять лише дефініцію, а в разі запозичення слова з іншої мови – його етимологію) і статті-посилання (відсилають користувача до іншого терміна) [12: 6]. Статті-огляди та статті-довідки, що різняться лише обсягом, є визначальними для енциклопедії; вони містять основну інформацію з розглядуваного питання: виклад наукової теорії, хронологію історичних подій, географічні, біографічні, статистичні відомості тощо. Всі статті в енциклопедії повинні бути науковими й актуальними, тобто відповідати сучасному рівню вітчизняної і світової науки, відбивати глибокі зміни, які відбуваються як у світі, так і в країні. Підвищена щільність інформації, вичерпний обсяг фактичного, зокрема статистичного матеріалу, – важливі якісні критерії енциклопедичної статті. Стаття має охоплювати фактичні дані, що не мають випадкового, приватного чи кон'юнктурного характеру. Авторитетність розміщених у статтях фактичних даних не має викликати найменшого сумніву. Точне розкриття значення описуваного поняття сприяє більш глибокому засвоєнню матеріалу, стає важливим інструментом наукового пізнання. З поданого до редакції фактичного матеріалу оцінюється передусім інформаційна ємність і повнота енциклопедичної статті. Основними вимогами до енциклопедичної статті є, окрім повноти представленої інформації, відповідність читацькому й цільовому призначенню видання, науковість та водночас доступність широкому колу читачів за будь-якої складності теми. Стиль викладу енциклопедичної статті зазвичай характеризується стислістю, лаконічністю змісту окремого предмета чи явища. Не варто забувати й про оцінку оригінальності статті, при цьому не зайве порівняти її з однойменними статтями інших енциклопедій. Увага в доборі матеріалу має зосереджуватися на вузлових моментах сучасності, на формуванні цілісної картини розвитку бібліотечної справи.

У регіональних галузевих енциклопедичних виданнях, так само як і в більшості інших, часто поєднуються великі оглядові статті з численними матеріалами, що допо-

внюють провідну статтю і утворюють із нею своєрідну розгалужену структуру з перехресними посиланнями. Завдання редактора у цій ситуації – зняти можливі протиріччя між статтями певного галузевого напрямку діяльності чи відповідного тематичного розділу, у разі потреби перерозподілити чи скоротити текст, прибрати повторення, уніфікувати формулювання, а якщо потрібно – запропонувати нові рубрики.

Більшість регіональних та галузевих енциклопедій орієнтовано і на фахівців, і на широке коло читачів, тому вони поєднують у собі ознаки наукового й науково-популярного видання. Річ у тім, що коло читачів регіональних енциклопедій, зокрема з бібліотечної справи, не вичерпується лише мешканцями тих територіальних областей, яким присвячено видання, що пов'язано із зацікавленістю широких кіл суспільства до історії, стану й розвитку регіонів країни. Публікація регіональних енциклопедичних видань із бібліотечної справи, здебільшого з фінансових причин, зараз можлива лише невеликими тиражами, що значно буде обмежувати коло їхнього використання. Проте, оскільки підготовка будь-якого енциклопедичного видання потребує багато часу і зусиль, створення онлайн-енциклопедії та поступове наповнення її змістом в електронній формі має багато переваг (редагування пропущених помилок, доповнення та виправлення змісту статей, розширення бібліографічного списку новітніми виданнями, покращення художнього оформлення статей тощо), а головне – значно розширює читачку аудиторію через відкритість доступу незалежно від місця перебування користувача. У мережі Інтернет нині розміщено 69 українських енциклопедичних видань, з яких 35 є онлайн-версіями книжкових публікацій [13: 33–34]. Втім, у кожному місцевому осередку, де готують енциклопедії, існують певні методологічні та технологічні особливості підготовки енциклопедичних видань, які іноді можуть призводити до певних небажаних розбіжностей подання матеріалу, що найперше ускладнює алгоритм пошуку інформації. Звичайно, налагодження обміну досвідом організації та методики підготовки енциклопедичних видань, зокрема з розвитку бібліотечної справи, позбавить багатьох методологічних і технічних помилок та покращить ефективність роботи.

Варто прагнути до того, щоб формою організації зазначеної роботи було б створення методичного координаційного центру з підготовки регіональних енциклопедій, який би займався: інтеграцією регіональних інформаційних ресурсів; координацією діяльності та методичною допомогою з підготовки енциклопедичних видань; сприянням посиленню культурної єдності країни та поширенню просвітництва; пропагандою та розповсюдженням культурно-історичних знань. Виконанню таких завдань допоможе також створення спеціалізованого інтернет-порталу (веб-сайту, на якому зібрані посилання на інші сайти) як єдиної інформаційно-пошукової системи та інформаційної бази, наприклад, спочатку в галузі науки, освіти та культури, представленої у відповідних енциклопедичних виданнях. Даний портал має містити також відповідні методичні матеріали, статті, інструкції щодо створення регіональних енциклопедій та енциклопедичних видань взагалі. Створення регіональних порталів, активізація процесу виробництва інформаційних продуктів і послуг дозволяють активізувати регіональний інтелектуальний потенціал, забезпечують йому режим максимальної підтримки, сприяють розбудові в регіонах ефективної інфраструктури та механізмів перетворення нових ідей у конкурентоспроможні продукти та послуги [1; 5].

Об'єднання інформаційних ресурсів бібліотек сприятиме не лише розвитку інформаційного виробництва, а й формуванню ринку інформаційних продуктів і послуг. На сьогодні в мережі Інтернет представлено такі регіональні інформаційні портали: «Харківщина», «Волинь», «Тернопільщина», «Запоріжжя», «Кіровоградщина», «Вінниччина», «Донеччина», «Рівненщина» та ін. До інформаційних е-ресурсів можна залучати численні сайти обласних, міських, районних бібліотек, що подають чимало цінного матеріалу, який можна використовувати для створення енциклопедичних онлайн-енциклопедій з бібліотечної справи. Акумуляція на порталі регіональних електронних енциклопедій забезпечить можливість розширення, оновлення змісту статей та системи посилань на електронні видання; зробить більш ефективним пошук релевантної інформації, системи орієнтування в структурі, тематиці, допоміжних покажчиках, словниковому складі та постатейному наповненні кожної рубрики тієї чи іншої енциклопедії; збільшити обсяги тексту, ілюстративного матеріалу; значно розширить коло користувачів. У цьому контексті регіональні електронні енциклопедії з бібліотечної справи постають певним складником єдиної системи галузевої довідкової бази даних.

Провідними завданнями створення регіональної електронної бібліотечної енциклопедії є: інтеграція та акумуляція інформації про розвиток бібліотечної справи краю; розкриття її історії; висвітлення діяльності знаних діячів даної галузі та розкриття культурно-просвітницького та наукового внеску фахівців-бібліотекознавців у розвиток бібліотечної справи та науки регіону; вивчення сучасного стану розвитку бібліотек, їхнього досвіду роботи та ознайомлення з ним спеціалістів галузі, управлінців та суспільства в цілому; підвищення іміджу бібліотек. Регіональні електронні енциклопедії з бібліотечної справи, так само як й інші галузеві енциклопедичні видання, виконуватимуть наступні функції: науково-пізнавальну; методично-практичну; інформаційно-довідкову; педагогічну; репрезентативну; інтегруючу та кумулятивну. За цільовою ознакою вони будуть задовольняти інформаційні запити фахівців бібліотечної справи та суміжних спеціальностей; працівників керівних установ; гуманітаріїв та інших спеціалістів. Окремо слід зазначити, що підготовка енциклопедичних видань з бібліотечної справи значно сприятиме підвищенню фахового рівня бібліотечних працівників, професійній підготовці молодих спеціалістів; впровадженню передового досвіду; ознайомленню з передовими технологіями; поширенню інновацій.

Взірцем основної структури, методики підготовки та оформлення матеріалу електронної бібліотечної енциклопедії може слугувати концепція «Української бібліотечної енциклопедії» та «Методичні рекомендації для авторів “Української бібліотечної енциклопедії”», підготовлені фахівцями Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого [7].

Регіональні енциклопедичні видання з бібліотечної справи будуть яскраво характеризувати стан розвитку цієї галузі людської діяльності в межах певного регіону або окремої адміністративної одиниці (області, району, міста). Енциклопедичне довідкове видання може бути присвячене навіть окремій установі, що має провідне місце в розвитку бібліотечної справи краю. Одним з основних принципів створення регіональних енциклопедій всіх рівнів є участь у підготовці статей провідних науковців, музеєзнавців, краєзнавців, знавців історії та спеціалістів з розвитку описуваного

об'єкта. Підготовка регіональних енциклопедичних видань з бібліотечної справи потребує залучення якомога ширшого кола бібліотекознавців не тільки регіону, а й провідних теоретиків зазначеної галузі в країні, багатьох висококваліфікованих фахівців, керівників бібліотечних установ, представників вищих адміністративних органів у галузі культури та ін.

Створення регіональних енциклопедичних видань з бібліотечної справи багато в чому залежить від особливостей формування регіональної бібліотечної політики, а також від пошуку загальних шляхів оптимального поєднання інтересів регіонів і держави, що постає одним з пріоритетних напрямків розвитку реформування сучасного суспільства. Важливою сферою регіональної бібліотечної політики є формування духовного життя, розвиток сфер науки, освіти і культури з урахуванням місцевих традицій та особливостей. Проте досі не вироблено загальноприйнятого визначення такого концепту як «регіональна бібліотечна політика». У сучасних умовах регіональна бібліотечна політика може розглядатися як цілеспрямована спільна діяльність органів влади і управління різного рівня, а також фахівців бібліотечного співтовариства з регулювання розвитку бібліотечної справи згідно інформаційних, освітніх, культурно-просвітницьких та інших потреб населення певної території відповідно до державної стратегії бібліотечного розвитку. Формування і реалізація регіональної бібліотечної політики розглядаємо на рівні: 1) державної регіональної бібліотечної політики; 2) розробки та впровадження (фінансування) бібліотечних проектів регіону з урахуванням особливостей його розвитку в цілому; 3) територіальних меж певної місцевості регіону (області, району, міста); 4) мікрорегіону в межах певного об'єкту бібліотечної політики (установи, структури та ін.). Так само створення регіональних електронних енциклопедичних видань з бібліотечної справи може бути організоване на кожному із зазначених рівнів.

Бібліотеки як важливий елемент соціальної інфраструктури регіону істотно впливають на формування й розвиток його культурно-інформаційного середовища. Проте зазвичай бібліотеки регіонів дуже різняться за складом, кількістю і якістю наявних у них ресурсів і здійснюваних ними послуг. Отже, залежно від стану та особливостей розвитку бібліотек реалізація регіональної бібліотечної політики визначається такими чинниками: територіально-диференційованим характером розвитку бібліотечних установ; рівнем соціально-економічного розвитку регіону (області, району, міста); соціокультурними особливостями; участю місцевих бюджетів у фінансуванні діяльності публічних бібліотек; позицією владних структур; особистими якостями керівників; активністю професійного бібліотечного співтовариства тощо. Звичайно, всі зазначені чинники, соціальні взаємозв'язки, інституційні механізми та інструменти реалізації політики необхідно враховувати при підготовці регіональних бібліотечних онлайн-енциклопедій, які не лише будуть знайомити користувачів з певним рівнем стану й розвитку бібліотечної справи регіону, а й відображатимуть рівень його розвитку.

На сьогодні регіональна бібліотечна мережа розвивається у напрямі комп'ютеризації й автоматизації бібліотечних процесів, впровадження інтернет-технологій і нових форм бібліотечно-інформаційного обслуговування [2]. Найактивніші бібліотеки переглядають напрями своєї діяльності й перетворюються на інноваційні центри регіону. Частина бібліотек утримується на корпоративних засадах, тобто на основі об'єднання

бюджетних коштів та коштів підприємств і господарств [4: 74]. Зазначені бібліотеки об'єктивно постають центрами науково-дослідної та науково-методичної роботи, а також можливими осередками або співучасниками з підготовки регіональних електронних бібліотечних енциклопедичних видань. Проте у більшості регіонів бібліотечна політика має пасивний захисний характер, позбавлена чітко сформульованої мети та визначених пріоритетів, а також комплексної програми розвитку бібліотечної галузі регіону, незважаючи на те, що бібліотекам належить провідна роль у створенні інформаційного образу краю, які надають користувачеві інформаційний ресурс у традиційній та електронній формах та які віддзеркалюють історичний, культурний, науково-освітній, економіко-промисловий потенціал регіону.

Вдосконаленню регіональної бібліотечної політики сприятимуть такі напрямки розвитку роботи: зміцнення чинної нормативно-правової бази з бібліотечної справи (сучасна правова ситуація має досить обмежений набір форм здійснення бібліотечної політики в регіонах); підвищення заходів щодо соціального захисту кадрового складу бібліотечної галузі; подолання низької корпоративної культури бібліотечних кадрів; створення міжвідомчої координаційної ради регіону; розширення суб'єктів політики шляхом залучення представників бізнес-структур, лідерів політичних партій, рухів та громадських організацій. Основним способом об'єднання всіх учасників даного процесу варто розглядати програмно-цільовий метод, що уможливує регулювання міжвідомчої взаємодії на основі сформульованих напрямків регіональної бібліотечної політики, які реалізуються через цільові програми, впровадження механізмів обліку територіальних пропорцій в ресурсному забезпеченні з коштів державного бюджету і консолідованих бюджетів місцевих рівнів. Створення регіональних електронних енциклопедичних видань з бібліотечної справи може стати результативною цільовою програмою регіональної бібліотечної політики, ефективним засобом консолідації інформаційного та професійного ресурсу краю.

Джерелом фінансування підготовки регіональних онлайн-енциклопедій з бібліотечної справи мають стати кошти обласних бюджетів, а також позабюджетні фонди. Проте в умовах економічної кризи керівники багатьох регіональних бібліотек вживають дієвих заходів щодо управління бібліотечною системою регіону, не очікуючи, що їхні проблеми будуть вирішуватимуться кимось іншим. Завдяки залученню коштів позабюджетних фондів реалізуються програми багатьох бібліотек України. Наприклад, за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» та Інституту відкритого суспільства (Угорщина) в рамках реалізації проекту «Створення регіональних корпоративних порталів та інформаційних центрів на базі обласних універсальних наукових бібліотек» обласні бібліотеки працюють над створенням відкритих регіональних корпоративних інформаційних об'єднань та інформаційних центрів, які містять відомості про регіон, довідкову інформацію з правових питань, електронні інформаційні бази даних, фактографічну, оглядово-аналітичну та бібліографічну інформацію, а також характеристику місцевих регіональних ресурсів [4: 76].

Залучення до участі у підготовці регіональних електронних енциклопедій з бібліотечної справи зазначених фондів сприяло б додатковому фінансуванню окресленого проекту. Звичайно, така робота має враховувати особливості формування та проведен-

ня регіональної бібліотечної політики, специфіку соціально-економічного районування, демографічного і національного складу населення, культурно-історичних традицій тощо. Створення регіональних енциклопедичних видань з бібліотечної справи значною мірою сприятиме піднесенню професійної культури галузі, формуванню навичок дослідницької, аналітично-пошукової роботи. Увага до розвитку професійної термінології, визначення та змісту понять, окрім того, що буде поглиблювати фахові знання, упорядковувати та систематизувати тематичний матеріал, розвиватиме також аналітичні здібності, збагачувати професійне мовлення, допомагати досягненню більшої точності у вираженні думок спеціалістів бібліотечної галузі.

Література

1. Амельченко Ю. Регіональний інформаційний портал Одеської ОУНБ ім. М. Грушевського і реалізація регіональної політики // *Бібліотечна планета*. 2005. № 4. С. 12–14.
2. Бельмас Л. Регіональна бібліотечна політика: програма розвитку та шляхи реалізації // *Регіональна бібліотека: розвиток потенціалу в сучасному інформаційному просторі: Матеріали науково-практичної конференції* / Уклад.: Н. Купреєва, І. Степаненко. Запоріжжя: Поліграф, 2004. С. 3–6.
3. Бібліотека в реалізації державотворчої інформаційної політики / Т. Гранчак, В. Бондаренко, С. Горова та ін.; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. К.: НАН України, 2016. 324 с.
4. Давидова І. О. Регіональна інноваційна політика розвитку бібліотек України // *Вісник Харківської державної академії культури*. 2010. Вип. 29. С. 72–79.
5. Дмитриева Е. Региональные информационные порталы украинских библиотек как способ распространения краеведческой информации в условиях электронной среды // *Бібліотечний форум*. 2007. № 2. С. 5–8.
6. Бібліотечна енциклопедія Харківщини: електронний ресурс / Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка. URL: <http://libenc.korolenko.kharkov.com>.
7. Концепція «Української бібліотечної енциклопедії» (Проект). URL: http://www.nas.gov.ua/siaz/Ways_of_development_of_Ukrainian_science/article/12016.1.053.pdf.
8. Лоскутников В. Регіональна бібліотечна політика // *Бібліотечна планета*. 2001. № 4. С. 6–7.
9. Лынник Е. В. Региональная библиотечная политика: особенности формирования и реализация. М.: Литера, 2009. 105 с.
10. Лынник Е. Региональная библиотечная политика как социокультурный феномен. М.: Lambert Academic Publishing, 2013. 188 с.
11. Ракитянська В. Д. Складові регіональної бібліотечної політики: досвід, проблеми, перспективи // *Бібліотечна планета*. 1999. № 3. С. 6–8.
12. Ракитянська В. Д., Сафонова В. В. «Бібліотечна енциклопедія Харківщини»: концепція регіонального електронного проекту // *Бібліотечний форум України*. 2014. № 4. С. 20–22.

13. Черниш Н. І. Українські електронні енциклопедії як складова національного інформаційного простору // Вісник Книжкової палати. 2016. № 2. С. 29–34.

**PRODUCTION OF REGIONAL ENCYCLOPEDIAS
BY THE LIBRARY SCIENCE AS AN IMPORTANT WAY
OF LIBRARY DEVELOPMENT IN REGIONS**

The study describes general issues in regional encyclopedia publishing. Some problems of making of the regional encyclopedias by library science were analyzed in connection with the development of a library policy in Ukrainian regions; the current state of development the encyclopedia publishing and making of the library encyclopedias in Ukraine is highlighted.

Keywords: regional encyclopedias, library encyclopedias, regional encyclopedia publishing, library policy, Library Encyclopedia of Kharkiv Region.